

Na temelju članka 4.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i čl. 28., 28a., 28b. i 33. Metodologije za izradbu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge – Pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", br. 93/11 i 61/14), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 7. svibnja 2015. godine, donijeta je

ODLUKA O ODREĐIVANJU KOEFICIJENATA I GRANIČNIH CIJENA ZA POMOĆNE USLUGE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom odlukom određuju se koeficijenti za izračune veličina u sustavu pomoćnih usluga i granične cijene potrebne za pokretanje postupka nabave pomoćnih usluga koje provodi Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH).

Članak 2.

(Sekundarna regulacija)

Koeficijenti i granične cijene za kapacitet i energiju sekundarne regulacije određuju se u sljedećim iznosima:

- cjenovni koeficijent kapaciteta sekundarne regulacije iznosi 1,2 ($k_{SecCap} = 1,2$),
- osnovna (bazna) cijena kapaciteta sekundarne regulacije iznosi 19,56 KM/kW/mjesec ($p_{BaseSecCap} = 19,56 \text{ KM/kW/mjesec}$), tako da
- granična cijena kapaciteta sekundarne regulacije za svaki mjesec iznosi 23,47 KM/kW/mjesec ($p_{MaxSecCap} = 23,47 \text{ KM/kW/mjesec}$),
- koeficijent naknade za neosigurani kapacitet sekundarne regulacije iznosi 1,1 ($k_{PenSecCap} = 1,1$),
- razlika cijena energije sekundarne regulacije nagore i nadole iznosi 19,56 KM/MWh ($S = 19,56 \text{ KM/MWh}$).

Članak 3.

(Tercijarna regulacija)

Koeficijenti i granične cijene za kapacitet i energiju tercijarne regulacije određuju se u sljedećim iznosima:

- cjenovni koeficijent kapaciteta tercijarne pričuve iznosi 1,1 ($k_{TerCap} = 1,1$),
- cijena kapaciteta tercijarne regulacije iznosi 5,87 KM/kW/mjesec ($p_{TerCap} = 5,87 \text{ KM/kW/mjesec}$), tako da
- granična cijena kapaciteta tercijarne regulacije nagore iznosi 6,46 KM/kW/mjesec ($p_{MaxTerCap} = 6,46 \text{ KM/kW/mjesec}$),
- granična cijena energije tercijarne regulacije nagore iznosi 391,17 KM/MWh ($p_{MaxTerEnUp} = 391,17 \text{ KM/MWh}$).

Članak 4.
(Debalansi)

Koefficijenti za obračun debalansa određuju se u sljedećim iznosima:

- koefficijent uz cijenu pozitivnog debalansa iznosi 1 ($k_+ = 1$),
- koefficijent uz cijenu negativnog debalansa iznosi 1 ($k_- = 1$).

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-28-7-167-1/15
7. svibnja 2015. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Nikola Pejić

Obrazloženje

Granične cijene pomoćnih usluga određuju se u skladu sa Metodologijom za izradbu tarifa za usluge prijenosa električne energije, rad neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge (u daljem tekstu: Tarifna metodologija) koja je usuglašena sa Konceptom pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine.

Koncept pomoćnih usluga predstavlja podlogu za kreiranje i donošenje provedbenih pravila, propisa i odluka mjerodavnih tijela u elektroenergetskom sektoru, svako u okvirima svojih ovlasti, a koji treba da osiguraju efektivno funkcioniranje tržišta balansnih usluga u elektroenergetskom sustavu BiH.

Prema termin planu aktivnosti sačinjenom u cilju primjene rješenja iz Koncepta pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sustava BiH predviđeno je odvijanje šestomjesečnog tzv. testnog razdoblja (*dry run*) u kome bi bilo potrebno na praktičan način provjeriti procedure, veličine, mjerjenja i očitanja, način razmjene podataka, podešenje softvera i hardvera za podršku itd. Kako je odvijanje testnog razdoblja na isteku, potrebno je donijeti granične cijene pomoćnih usluga koje u početnom razdoblju primjene Koncepta imaju određeni značaj u cilju zaštite sudionika na tržištu, prvenstveno kupaca u uvjetima nedostatno razvijene konkurenциje na tržištu.

Granična cijena za kapacitet sekundarne regulacije definira se kao proizvod bazne cijene kapaciteta i koeficijenta kapaciteta. Bazna je cijena određena u visini $p_{BaseSecCap} = 19,56 \text{ KM/kW/mjesec}$ (10 €/kW/mjesec). Koeficijent kapaciteta sekundarne regulacije postavljen je na vrijednost 1,2 u cilju davanja poticaja pružateljima ove usluge. U konačnom cijena kapaciteta sekundarne regulacije za svaki mjesec iznosi $p_{MaxSecCap} = 23,47 \text{ KM/kW/mjesec}$ (12 €/kW/mjesec).

Uz to se definira i koeficijent naknade za neosigurani kapacitet koji služi za određivanje finansijske naknade za neosiguranu pričuvu i on ima vrijednost $k_{PenSecCap} = 1,1$.

Također se definira veličina S kao razlika cijene energije sekundarne regulacije na gore i cijene energije sekundarne regulacije nadole. Prema iskustvima koja postoje na balansnim tržištima u okružju, ova je veličina određena u iznosu od 19,56 KM/MWh (10 €/MWh).

Granična cijena za tercijarnu regulaciju definira se kao proizvod koeficijenta kapaciteta tercijarne regulacije i cijene pričuve kapaciteta tercijarne regulacije koja je jednaka ponuđenoj cijeni kapaciteta tercijarne regulacije izabranog u procesu nabave pričuve kapaciteta tercijarne regulacije. Kako do sada u praksi nije bilo tržišne nabave kapaciteta, za potrebe inicijacije cjelokupnog procesa određuje se cijena u visini $p_{TerCap} = 5,87 \text{ KM/kW/mjesec}$ (3 €/kW/mjesec).

Također je određena i granična cijena energije tercijarne regulacije nagore u iznosu 391,17 KM/MWh (200 €/MWh) kao pterostruka vrijednost referentne cijene električne energije na tržištu. Kao i kod tercijarne pričuve i ovdje postoji problem određivanja referentne cijene energije na tržištu (p_{MR}) u početnom razdoblju, uzimajući u obzir da je Tarifnom metodologijom predviđeno da se ova cijena dobije na tržišni način kao rezultat nabave energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu. Imajući u vidu ove okolnosti postavlja se inicijalna cijena za p_{MR} od 78,23 KM/MWh (40 €/MWh), kao nešto veća cijena od aktualne burzanske (HUPX) koja se posljednja dva mjeseca nalazi u opsegu od 30-35 €/MWh.

Također su određeni koeficijenti koji se primjenjuju za obračun debalansa k_+ i k_- . Ovi su koeficijenti za početno razdoblje postavljeni na vrijednost 1.

Zavisno od razvoja koji uslijedi nakon početka primjene cjelokupnog procesa, dopuštena je mogućnost izmjene graničnih cijena.